

Mogens Lykketofts tale ved Socialdemokratiets kongres

Taler

Mogens Lykketoft
Medlem af Folketinget for
Socialdemokratiet

Dato

9. september 2004

Hele vores eksistensberettigelse som politisk bevægelse - som parti - ligger jo netop i, at vi gør os tanker om fremtiden. Ikke bare fremtiden for os selv – men også fremtiden for andre - for vores børn, vores forældre, vores kolleger, vores naboer. Fremtiden ikke bare for vort eget land, men for hele den verden, vi dag for dag på godt og ondt flettes tættere sammen med.

Sammen om fremtiden. Dermed siger vi netop, at solidariteten er kernen i vores indsats, vores vision og vores bevægelse. Mennesker skaber de bedste rammer i fællesskab.

Men ægte fællesskab handler også om respekt for det enkelte menneske - den enkelte, der er anderledes end dig selv.

Tolerance er en bestandig kamp for at lade andres synspunkter komme til orde og udfolde sig frit.

Det er forudsætningen for rummelighed, mangfoldighed, frisind og udsyn.

Tolerance trives bedst, hvor uddannelse og folkeoplysning er i højsædet. Når der mentalt og kulturelt er højt til loftet, så skaber mennesker kvalitet og nye værdier til sig selv og til samfundet. Fordomsfri og nysgerrig dialog udvikler mere demokrati og flere sociale fællesskaber – det er nærmest selvforstærkende.

Derfor er tolerance ikke – som statsministeren ellers mener – lalleglad ligegyldighed. Tværtimod.

Det er evnen til at lytte, give og tage imod.

Efter 3 års blokpolitik med VK og Dansk Folkeparti har frisind og udsyn ringe kår. Der skabes skel og graves grøfter. Der appelleres til den private egeninteresse på bekostning af fællesskabet.

Regeringen forsømmer - uanset al sminke, glasur og vildledning i det nye forslag til finanslov - at investere i vores fælles fremtid.

Jeg tror ikke, at folk og medier lader sig vildlede, fordi regeringen for hver krone, der er skåret i velfærden, kommer tilbage med en 5-øre - eller på en god dag en 25-øre.

Regeringens blokpolitik med Dansk Folkeparti er ved at køre den danske model af sporet.

Det seneste eksempel er den kommunale strukturreform. Regeringens dagsorden er især mere privatisering og udlicitering. Der er ikke udsigt til bedre service fra kommunerne. Der er forringelser på miljø og planlægning og i indsatsen for nogle af de mest udsatte. Der mangler en god strategi for regional udvikling og for en jobskabende arbejdsmarkedspolitik. Der bliver ikke bedre arbejdsvilkår for de kommunalt og amtskommunalt ansatte.

Socialdemokraterne vil en anden vej.

Da vi for et år siden var samlet i Aalborg sammenfattede jeg vores ny kurs i 7 punkter.

Jeg vil gerne takke hver enkelt af jer for jeres engagement og opbakning til partiets kurs. Det er jeres fortjeneste, at alternativet til den nuværende regering nu står klart og skarpt. Tak skal I have!

Vi fik et fantastisk flot resultat ved valget til Europa-Parlamentet. Det gjorde vi, fordi vi tager Europa alvorligt. Det gjorde vi, fordi vi stillede med det bedste hold med Poul Nyrup i spidsen. Derfor vil jeg gerne rette en særskilt tak til dig Poul, for din vældige indsats. Din valgsejr har været med til at kickstarte en bølge af optimisme, frisk mod og ny kraft i vort parti. Tak Poul!

I dag starter vi den afgørende slutspurt frem til det folketingsvalg, som vi også SKAL vinde.

Fra denne kongres vil vi i fællesskab og med fornyet styrke bære vore budskaber og vores vision ud til den danske befolkning.

Så skal det nok gå som det plejer:

Der er ikke nogen Venstre-regering de sidste 80 år, der har overlevet sit første møde med vælgerne. De bliver altid hurtigt gennemskuet.

Derfor er det os, der skal til igen:

Socialdemokraterne skal i spidsen for en ny regering, der kan få Danmark tilbage på sporet igen. Med flere jobs og bedre uddannelse, udvikling og velfærd.

En ny regering vil have en anden arbejdsmetode end den gamle. Vi vil indbyde til samarbejde. Ikke kun samarbejde med dem, der støtter os. Danmark har ikke brug for en gentagelse af de sidste 3 års blokpolitik. Derfor vil vi indbyde K og V til samarbejde, når de er ude af favntaget med Dansk Folkeparti. Men vi vil også indbyde til et tættere samarbejde med parterne på arbejdsmarkedet og i erhvervslivet, med miljøorganisationerne og kulturlivets folk. Alle, der har bidrag at yde til at forny og forbedre kvaliteten i vores samfund.

Vi ønsker at samle, ikke splitte. Brede løsninger er det, der indgyder størst tillid. Det er ikke noget smukt syn, når de 51 pct. tromler hen over de 49 pct. med deres flertal. Hverken til højre eller til venstre. Et lille land har brug for alle gode kræfter. Vi har brug for at være på hold med hinanden i en verden, hvor det blæser kraftigt udefra.

Hele verden er blevet ét stort marked, hvor millioner af jobs i et rasende tempo flytter rundt mellem lande og verdensdele.

Globaliseringen skaber udvikling, men den samler også utrolig megen magt og rigdom hos gigantiske internationale virksomheder.

Ingen politiker kan love at standse udflytning af arbejdspladser. For 4000 kroner om måneden kan man få en dygtig indisk ingeniørs arbejdskraft. Bedre og billigere elektronisk kommunikation gør i mange tilfælde transport helt overflødig. Og hvor transport stadig er nødvendig, er priserne faldet dramatisk. Forleden morgen var jeg ude på Langeliniekaen på besøg på den ny, enorme M/S Albert Mærsk. Den vil sejle jorden rundt med varer i 6.600 containere, og transporten vil kun være 2 pct. af varernes pris!

Viden opstår og bliver til nye produkter og produktionsformer i et tempo, som vi aldrig har set før. Produkterne samles af komponenter fra mange lande og sejles jorden rundt flere gange, før de når forbrugeren.

Det er dramatiske udfordringer, vi står overfor.

Bare spørg her i Nordjylland. Her har de om nogen mærket udflytningen af arbejdspladser. Danish Crown i Nørresundby lukker. Om kort tid mister de sidste 350 medarbejdere hos Flextronics i Pandrup deres job.

Det er kun lidt, vi kan gøre for at forhindre, at der flytter mange arbejdspladser væk fra Danmark. Men vi kan til gengæld gøre en afgørende forskel ved at ruste os til at udvikle flere, nye og andre jobs. Det kræver, at vi satser på ny kompetence og fri adgang til efteruddannelse. Det kræver udvikling af nye erhvervsmuligheder i regionerne. Det kræver en socialdemokratisk regering.

Globaliseringen ændrer vores hverdag på mange måder. Den laver om på, hvor i verden vores naboer kommer fra. Den flytter om på rigdommen, ikke bare mellem lande og verdensdele, men også mellem de veluddannede og de ufaglærte herhjemme. Der er boligområder, hvor middelklassen flytter ud, og de færreste af børnene i de familier, der er tilbage, har en far og mor, der er i arbejde. Der er kommuner, hvor et par, der er folkeskolelærere ikke længere har råd til at købe en bolig. Der er kommuner, hvor højesteretsadvokaten ikke vil bo, selv om han så fik penge for det. Tilgangen stiger til de private skoler, fordi forældrene er nervøse for, om deres børn lærer nok i den lokale folkeskole. De private forsikringsordninger eksploderer, fordi flere og flere mister troen på fællesskabet. Jo, der er god grund til at være bekymret over sammenhængskraften i det danske samfund. Vi kan, og vi skal vende denne udvikling.

Det danske samfund har tidligere stået overfor enorme ændringer, der vendte op og ned på vores forestillinger og vores tilværelse. Tænk bare på kvindernes indtog på arbejdsmarkedet i 70'erne. På ganske få år fik vi bygget daginstitutioner, skabt nye jobs og ændret familien Danmarks levevilkår.

Men det danske samfund virker rådvildt i dag. Der mangler udviklingskraft. Der mangler politisk lederskab. Den nuværende regering er optaget af diskussioner om fortiden – opgør med dem, der for vild under den kolde krig, ja sågar et opgør med samarbejdspolitikken under besættelsen.

Men den har ingen bud på et Danmark, hvor vi er sammen om fremtiden.

Vi kan ikke fortsætte kursen fra de seneste 3 år med nedskæringer, manglende investeringer, og ufinansierede skattelettelser. Markedskræfterne alene sikrer ikke, at der er arbejde og uddannelse til alle. Markedskræfterne giver os velstand. Men hvis de er enerådende, vil de også overmande os og skabe dybere skel imellem de, der kan gribe de nye muligheder og et voksende mindretal, der er udenfor.

Vi kan ikke forsætte kursen med arrogance overfor udfordringerne. Arrogancen toppede, da vi hørte at finansministerens eneste svar på, at der de næste år kommer 30.000 flere børn i folkeskolen ”bare betyder at børnene får flere legekammerater”. Den hånlige tone taler for sig selv. Den er der ikke megen fremtid i!

Man må spørge: Mener regeringen også, at nedskæringen i voksenuddannelserne er et tilbud til folk om flere timer i livets skole?

Mener regeringen også, at nedskæringerne i den kollektive trafik med højere priser og færre afgang er en chance for passagerne til at få flere at dele deres kostbare oplevelse med?

Og mener regeringen, at når de ældste og svageste patienter på sygehusene klumpes sammen på stuer og gange, så er det alle tiders chance for at få flere at tale med?

Den borgerlige regering har siden sin start for under tre år siden ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd skåret den årlige indsats på uddannelsesområdet ned med 2,2 mia. kr. Dels ved at forringe indsatsen for den enkelte under uddannelse og dels ved at afskære store grupper fra efteruddannelse og folkeoplysning. Regeringen har slet ikke levet op til dé mål for forskningsindsatsen, den har forpligtet sig til. Regeringens forslag til ny finanslov ændrer - trods alt praleriet - intet som helst afgørende ved dette billede.

Derfor sakker Danmark agterud lige nu!

Socialdemokraternes svar er at investere i den enkelte, så hun eller han er rustet til at forlade de gamle jobs med nedslidning og lav løn - og komme ind i nye jobs, der er sjovere, sundere og bedre betalt.

Vi vil insistere på, at sikkerhedsselerne er forsvarligt spændt. Mennesker kan nu engang bedst ruste sig til forandring, når udgangspunktet er tryghed i forandringen, og ikke at huset skal sælges og børnenes opvækst lide skade, fordi mor eller far har mistet det gamle job.

Vi vil satse på IT, medico- og nanoteknologi, men vi vil først og sidst satse på mennesker.

Vi vil over de næste fire år samlet investere 14 mia. kr. ekstra i folkeskole, uddannelse og forskning.

Hænger det sammen? Har vi råd? Det spørgsmål møder jeg tit. I sikkert også. Men svaret er jo: Vi har ikke råd til at lade være. Vi har ikke råd til at undlade at gennemføre de investeringer i dag, der vil give det afkast, vi skal leve af i morgen. Det betyder selvfølgelig ikke, at vi bare kan kaste om os med penge, uden at have styr på, hvor de kommer fra. Socialdemokraterne har fremlagt et finanslovsforslag, der er finansieret – krone til krone.

Regeringen tænker på næste valg ved at give ufinansierede skattelettelser til den rigeste halvdel af os.

Socialdemokraterne tænker på næste generation ved at investere i fremtiden.

Indsatsen starter i folkeskolen.

For alle forældre er netop deres barn noget helt specielt – det siger sig selv. Det er med skælvende hænder og bævende hjerte, man sender sit barn af sted til første skoledag. Jeg husker stadig fornemmelsen – og har haft lejlighed til at

genopleve den for nylig gennem mine børn, som nu har sendt deres børn af sted.

Vi vil have en folkeskole, der giver et godt grundlag for alle børn til at gøre deres drømme og ambitioner til virkelighed.

Danske børn har større kreativ kapacitet end deres jævnaldrende i det meste af verden. Det er noget erhvervslivet sætter pris på, men regeringen ser stort på. Sådan har vi socialdemokrater det ikke. Vi vil tage udgangspunkt i og udvikle kreativiteten.

Men vi lukker ikke øjnene og skælder ud, når OECD giver os stof til eftertanke med dokumentationen af faglige problemer i folkeskolen.

Vi skal ikke mindst lytte til og give en håndsrækning til de lærere, der kæmper med udfordringerne i det daglige. Der er brug for, at lærere, skoleledere, og elever engageres i et nationalt skoleudviklingsprojekt. Der skal bedre sammenhæng mellem mål og midler på den enkelte skole, og vi skolerne skal hvert eneste år følge op på, om de har nået de mål, de har sat sig.

Vi ved, at lærere og pædagoger ikke får fornøden efteruddannelse, selv om de hellere end gerne vil. Midlerne blev i regeringens første år skåret ned til et minimum. Nu forsøger man så at pynte på renomméet ved en ekstra bevilling.

Men den er kun på 70 kr. pr. lærer! Det er helt uacceptabelt.

De fleste af jer kender heldigvis kun gode skoler fra børn eller børnebørn. Engagerede lærere – gode kammerater. Men I har også oplevet, at der er ting, der ikke fungerer:

Lad mig nævne et meget grelt eksempel fra virkeligheden: Alexander går sammen med sine to yngre søskende på den lokale folkeskole. Han fortæller mig, at der altid er optaget i grupperummene, hvor de – i øvrigt forældede - computere står. Alexanders tysk bog er fra midten af 80erne, og han kan læse en masse om Østtyskland og Vesttyskland! Ofte taper Alexander og hans kammerater bøgerne ind, fordi de er lasede. Der er et eneste klassesæt af Atlas, som er fra 1994 - resten er fra verden, som den så ud i 70erne og 80erne. Skolens udluftning virker ikke, og biologilokalet, som er inddraget til klasselokale, lugter altid råddent, fordi vandet ikke kan løbe ud af kloakken.

Jeg forstår udmærket holdningen hos forældre, som ikke synes de i dag - for deres børns skyld - har andet valg end at trække ungerne ud af dårligt fungerende folkeskoler. Men jeg forstår ikke, at vi har indrettet det økonomiske tilskud til landets privatskoler sådan, at de store bykommuner ligefrem tjener på, at middelklassen flygter fra folkeskolen. Det må vi lave om på. Det skal vi gøre ved at gøre folkeskolen konkurrencedygtig, så den ikke bare de fleste steder, men alle steder er et godt tilbud - både til gamle og nye danskere!

I vore nabolande investeres massivt i folkeskolen, fordi de har forstået betydningen af, at kommende generationer skal kunne klare sig i den

internationale konkurrence.

Vi er bagud. Og de 30.000 flere børn, der de næste år kommer i folkeskolen kræver også flere lærere. For hvordan skal lærerne kunne behandle alle børn mere individuelt, når de samtidig skal håndtere flere børn?

Socialdemokraterne vil insistere på, at næste valg handler om skolen.

Dygtige, kreative og sociale børn bliver til dygtige, kreative og sociale voksne – og dem har vi brug for.

Derfor har vi foreslået, at der ud af den samlede ramme til uddannelses- og forskningsindsats over de næste fire år bruges ekstra i alt 2,4 mia. på at løfte kvaliteten af vores folkeskole præcis på de steder og på de områder, hvor problemerne er.

Jeg er sikker på, at der er hundredtusinder af danskere, som fra regeringens forårspakke har fået flere penge til forbrug, der lige som jeg siger: Nogen af de penge havde været bedre brugt til at forbedre skolen for vore børn og børnebørn.

Alle skal have adgang til solide kundskaber ved god uddannelse livet igennem. Uddannelse lægger grunden til et godt liv. Uddannelse får mennesker til at vokse og modnes, giver dem nyt perspektiv og nyt tankesæt. Uddannelse giver langt bedre chancer for jobs og ordentlig løn gennem livet.

På intet andet område end uddannelse og forskning kan man se med hvilken kraft, vi ved politiske beslutninger kan forandre samfundet. Tænk et halvt århundrede tilbage – hvor få der fik en uddannelse udover folkeskolens 7 år. I dag får 8 ud af 10 en ungdomsuddannelse enten i gymnasiet eller på erhvervsuddannelserne.

Men i globaliseringens tidsalder kræves der endnu mere. Både i kvalitet og omfang.

Vi skal eksperimentere og være kreative. Og hvad gør så den borgerlige regering? Ja, den lader sig f.eks. tvinge af Dansk Folkeparti til at fjerne Kaospilot-uddannelsen fra finansloven. Og det til trods for, at der er fuld beskæftigelse for uddannede Kaospiloter og til trods for, at 29 pct. af dem har etableret egen virksomhed. Det er ganske enkelt en suveræn Danmarksrekord i at uddanne iværksættere. Men nu er det måske slut. Enten er regeringen gået fra forstanden, eller også er den bare totalt i lommen på smagsdommerne i Dansk Folkeparti!

Det rammer meget alvorligt, at regeringen har skåret det meste af skolepraktikken væk. Det forhindrer en stor del af de unge, der kommer fra de mest sårbare miljøer – derunder særlig mange med anden etnisk baggrund end

dansk – i at få en faglig uddannelse. Det er en helt forkert udvikling.

Det samme gælder, når regeringen hidtil har skåret 530.000 kursusdage væk fra de ufaglærte. Der er blevet spærret med deltagergebyrer og rationering. Det forhindrer efteruddannelse for mange af de mennesker, der allerede i starten af livet fik mindst af samfundets uddannelsesmidler.

Vi kan ikke alle lære det samme. Men vi har alle brug for at lære noget andet og mere. Kunsten er at give mange flere ufaglærte en god specialarbejderuddannelse. Flere specialarbejdere skal blive faglærte. Flere faglærte skal blive teknikere osv. Vi skal skræddersy tilbud, der er attraktive for alle faggrupper og alle aldersgrupper. Igen: Vi har ikke råd til at lade være. Den massive optrapning af efteruddannelsesindsatsen både for ledige og beskæftigede var jo dét hjul, hvormed den socialdemokratiske regering skabte gang i 90'erne. Nu skal vi have gang i Danmark igen!

Oven på sine massive nedskæringer er regeringen sandelig også begyndt at tale om behovet for mere efteruddannelse. Det er jo gribende. Men det sker med den tilføjelse, at de ikke selv vil bidrage. Det er arbejdsmarkedets parter, der skal til at løfte opgaven. Og selvfølgelig kan parterne gøre mere. Det er bare naivt at tro, at arbejdsgiverne vil betale til efteruddannelse for mennesker, der har lyst at uddanne sig ud af deres nuværende fag og arbejdsplads. Det er fællesskabets opgave. Og det er en nødvendighed for samfundet.

Vi har brug for at forbedre kvaliteten, valgmulighederne og uddannelsesindholdet i de tilbud, vi giver de ledige. Der er for megen udsigtsløs

aktivering og for lidt kompetenceløft i vores arbejdsmarkedspolitik.

Vi skal give det ganske særlig opmærksomhed at hjælpe de alt for mange, der er læsesvage og ordblinde, og derfor let falder bagud fordi de ikke kan betjene den nye teknik. Alt for mange, der på grund af læsehandicap ikke har fået erhvervsuddannelse. Hverken som unge eller som voksne.

Vi skal også kræve, at opkvalificering er en mulighed for alle aldersgrupper. Vi skylder de tusinder af seniorer, der kun nødtvungent trækker sig tidligt tilbage at skabe langt bedre jobmuligheder. Det er ikke mindst holdningerne hos arbejdsgiverne, der skal ændre sig. Vores efterlønsreform skal nok fungere efter hensigten, når vi får skabt et arbejdsmarked, der er til rådighed også for de lidt ældre.

Socialdemokratiet og fagbevægelsen må i fællesskab løfte kravet om en ny og ambitiøs arbejdsmarkedspolitik med praktikpladsgaranti, efteruddannelsesreform og offensiv seniorpolitik op på den politiske dagsorden. Det kan vi, og det vil vi.

Vi skal også løfte forskningsindsatsen.

Det handler om at styrke en kæde, hvor en grundforskning styret af nysgerrighed leverer resultater, der kan tillempes og anvendes til at løse

samfundsmæssige behov og danne grundlag for fornyelse og erhvervsudvikling. Danmark skal i den skarpe internationale konkurrence udvikle sig til en af de stærkeste forskernationer. Vi skal præmiere dem, der giver os mest ny kundskab. Vi skal samarbejde mellem forskningsinstitutioner og erhvervsliv om at forvandle forskningens resultater til nye produkter og nye job.

Virksomhederne i Danmark er dynamiske og omstillingsparate, men typisk for små til at løfte en forskningsopgave. Derfor bliver samfundets rolle større i Danmark end i Sverige og Tyskland, hvis vi vil være med i spidsen. Derfor skal der over de næste fire år ske en fordobling i antallet af forskere under uddannelse. Og vi skal år for år øge de statslige bevillinger til forskningen.

Venstre lovede i sidste valgkamp, at hjemmehjælpen ville blive forbedret. Venstres formand talte om færre stopure og mere værdighed. Virkeligheden 3 år senere er den stik modsatte.

27 pct. af de ældre siger, at de får mindre hjemmehjælp end før regeringen kom til. Fire ud af ti ældre oplever i dag, at de får besøg af flere forskellige hjemmehjælpere end for et år siden.

Bernt er 84 år og pensioneret lokomotivmester. Han og hans kone er tildelt 1 time og 15 minutters hjælp til støvsugning og gulvvask en gang hver fjortende dag. Han fortæller, at skemaet over hvor mange minutter hjemmehjælperen må bruge på det ene og det andet mest af alt minder ham om de tidsstudier, der sidst var moderne i industrien i 50'erne. Bernt spørger om ikke pengene, der er brugt til tryksager om 'frit valg' bedre kunne være brugt til at ansætte lidt flere

hjemmehjælpere og give dem bedre arbejdsforhold?

Og sandheden er jo, at kommunerne de seneste år har brugt mange hundrede millioner på mere administration for at leve op til regeringens krav om at få private ind at konkurrere med den kommunale hjemmehjælp. Meget få ældre har efterspurgt dette. Men det har været nødvendigt at øge det administrative personale i kommunerne med en fjerdedel for at køre ordningen ind!

Tænk hvis pengene var blevet brugt som Bernt foreslår!

Det er frustrerende både for de ældre og for medarbejderne dag ud og dag ind at arbejde efter et skema, der fortæller, at der må bruges 10 minutter på at tage fru Hansens opvask, 5 minutter på at rede hr. Jørgensens seng og 5 minutter på at hjælpe fru Jespersen med støttestrømperne. Og ikke have et kvarter til en snak med en mand, der ikke har hørt fra sine pårørende det seneste halve år.

Mange af jer sidder i kommunalbestyrelser. Vi må insistere på, at der skal blødes op på de stive regler. Hjemmehjælperen og den ældre må have luft til medbestemmelse om, hvad der skal gøres. Den ældre bør også have den valgmulighed at købe ekstra praktisk hjælp i kommunen udover dét, der bliver tildelt gratis.

Regeringens ældrepolitik har ført til mere bureaukrati og flere stopure.

Socialdemokraterne vil flytte fokus tilbage til de ældres reelle behov og sikre bedre tid til de svageste ældre.

Danmark har efter international målestok et godt sundhedsvæsen.

Men det er en vel iscenesat myte, at det samlet set er blevet forbedret under den nuværende regering. Den samlede indsats på sygehusene er øget de sidste tre år, men i lavere takt end under de socialdemokratisk ledede regeringer frem til 2001. Indsatsen har været koncentreret om kortere ventetider til operationer, men den er langt fra lykkedes overalt. Meget dyre løsninger har givet ret små resultater. Samtidig er amterne blevet tvunget til at omdirigere penge til at løse netop denne opgave, og det er desværre sket på bekostning af andre lige så vigtige opgaver.

- Vi ser forsømmelser i plejen af de afkræftede og svækkede ældre patienter

- Vi ser, at løfter om forbedringer for de psykiatriske patienter ikke er indfriet

- Vi ser, at der satses alt for lidt på forebyggelsen

- Vi ser, at indsatsen for genoptræning lider

- Og vi ser, at ventetider på operationer erstattes af ventetider på speciallæger og forundersøgelser.

Det er med andre ord ét skridt frem og fem tilbage.

Vi ser et sygehusvæsen præget af en ond spiral med sparerunder og sygehuslukninger.

Vi har en historisk chance for at gennemføre en omfattende reform af hele sundhedssektoren. Vi har brug for det, hvis vi skal kunne tilbyde ny og bedre behandling og styrke forskningen. Vi har brug for at indrette arbejdsgange anderledes, så en patient kan regne med en bestemt læge at holde sig til. Det er trygt for patienten og professionelt tilfredsstillende for lægen.

Vi har dygtige læger, sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter. Vi skal lytte til dem, når vi vil forandre og forbedre.

Vi skal væk fra en udvikling, hvor flere og flere danskere tegner private sundhedsforsikringer, fordi de ikke stoler på, at det offentlige sundhedsvæsen er der, når de får brug for det. Perspektivet i den borgerlige sundhedspolitik er et klassesdelt sygehusvæsen, hvor behandlingens kvalitet afhænger af den private pengepungs størrelse.

Vi vil ændre dette skræmmende perspektiv. Vi vil insistere på, at alle danskere skal kunne blive behandlet på et højt niveau. Det skal ikke være nødvendigt at tegne private forsikringer for at blive rask. Det vil vi ikke acceptere.

Også derfor vil vi afsætte 800 mio. kr. over de næste fire år til især at ansætte mere sundhedspersonale der, hvor behovet er størst.

Men regeringen trasker med sin strukturreform videre med hovsaløsninger, hvor der ikke er sammenhæng mellem mål og midler. Hvis dén reform blev ført ud i livet, ville det ikke være til gavn for borgernes velforståelige ønske om bedre service. Der vil f.eks. mangle et milliardbeløb i hovedstadsområdet sygehusvæsen, hvis bare standarden skal opretholdes. Regeringen og Dansk Folkeparti synes at mene ”Skidt med om vi kan levere – bare vi ser handlekraftige ud”.

De siger ét og gør noget andet.

De tænker på, hvad der lyder godt til næste valg. Vi tænker på, hvad der virker i næste generation.

Den borgerlige regering har næsten halveret Danmarks miljøindsats. Mere end 500 mennesker, der arbejdede for at styrke miljøet, har mistet deres job i Miljøministeriet. Siden regeringen tiltrådte er der skåret 3,7 mia. ud af miljøbudgetterne: Penge, der blev brugt på at udvikle miljøvenlige industriprodukter, skabe grønne jobs, fremme vedvarende energi og miljøvenlig affaldshåndtering. Allerværst er det gået ud over den internationale miljøindsats – dér hvor vi ellers i særklasse kan rådgive og tjene penge på danske virksomheders indsats med at bygge spildevandsnet, nedbringe forureningen fra affald, og iværksætte energibesparelser.

Anders Fogh har sagt, at ”ikke en frø, ikke en fugl, ikke en fisk har fået det ringere som følge af regeringens miljøpolitik”.

Men jeg har hørt en lille fugl synge om, at Danmarks miljøindsats er ved at gå i fisk. Så til alle de lodne løver i Venstre, som tilsyneladende ikke fatter et KVÆK, siger jeg – vågn op!

Hvorfor støttes danske virksomheder ikke længere i at udvikle ny teknik og nye produkter, hvor farlige kemikalier erstattes med mindre farlige? Eller hvor energiforbruget reduceres? Eller hvor man genanvender materialer i stedet for at

bruge nye ressourcer? Hvorfor må danske eksperter ikke længere hjælpe østeuropæiske lande, så de undgår at gentage vores egne største miljøbrølere? Logikken bag nedskæringen er svær at begribe.

Logikken er nemmere at få øje på i regeringens udspil til strukturreform på miljøområdet. Men det er ikke nogen rar logik. Det er en logik, som fokuserer blindt på vækst, forbrug og her-og-nu vælgertække. Det er en logik, som sætter kortsigtede interesser over det fælles ansvar for vores natur.

Vi vil have vendt den dystre udvikling. Både for miljøets og naturens skyld – og fordi Danmark ved igen at blive et foregangsland kan høste beskæftigelse og konkurrencekraft. Derfor er der brug for en visionær miljøpolitik. Derfor er der brug for en socialdemokratisk miljøminister.

Lad mig tage et eksempel på, hvad der kan gøres, hvis vi satser klogt og langsigtet:

Vi ved jo, at jordens beholdning af fossile brændsler vil slippe op. Det haster med omstilling - også for at bremse CO2-udslippet og den globale opvarmning. Her har Danmark helt særlige forudsætninger. Vi er erhvervsmæssigt stærke i vedvarende energi: Lad os beslutte os for at blive endnu stærkere. Til gavn for miljøet og eksporten.

Derfor vil jeg foreslå, at en ny regering laver en ambitiøs perspektivplan for vedvarende energi over de næste 10 år, hvor vi:

1) Øger kapaciteten i ny vindmølleenergi med 3000 MW i forhold til de 400 MW, der allerede er besluttet.

2) Når op på at producere 40 pct. af vores el ved vedvarende energi.

3) Lever op til ånden i Kyoto-aftalen ved at løse de % af CO₂-nedbringelsen nationalt.

4) Bruger samlet 5 mia. kr. af de voksende forskningsbudgetter til at understøtte erhvervslivets forskning og produktudvikling af ny teknologi indenfor solenergi, biogas, biomasse, bølgeenergi, brintenergi og brændselsceller - og på særligt at udvikle og formidle løsninger, der kan passe til u-landenes behov.

Regeringens politik betyder ringere indsats for miljø og for natur.

Det eneste grønne ved regeringen er den grønthøster, der kører besparelserne hjem.

Socialdemokraterne vil investere i, at vore børn og børnebørn kan få glæde af naturen. Også når de bliver voksne.

De allerfleste småbørnsforældre sender hver dag deres børn i en daginstitution. Det er de trygge ved og glade for.

De mange tusinde pædagoger og pædagogmedhjælpere gør en utrolig god og vigtig indsats for en ny generation. De vil gerne have lov at levere endnu bedre kvalitet, men det er mange steder vanskeligt. Ressourcerne er knappe på grund af de rammer, regeringen giver kommunerne.

Knapheden kan også mærkes på taksterne, der bliver ved at stige for at kommunerne kan få økonomien til at hænge sammen.

Småbørnsfamilierne afleverer typisk 2-3.000 kroner af deres månedsløn til pasning. Det er dyrt at få passet sit barn i Danmark. Og for nogle er det så dyrt, at det slet ikke kan betale sig at arbejde. Det er urimeligt for familierne og usmart for samfundsøkonomien.

Regeringen har fået et familieministerium. Men hvad har børnefamilierne fået? De har år for år fået udhulet deres økonomi ved højere takster og lavere regulering af børnechecken.

Socialdemokraterne vil indføre en maks. takst for børnepasning på 1.000 kr. pr. barn pr. måned. Det vil give småbørnsfamilierne et overskud og valgmuligheder, de kan bruge til gavn for børnene og vores fælles fremtid.

Socialdemokratiet støtter unge fra indvandrer miljøet i deres kamp for frihed og selvstændighed.

Vi mener, at 24 års reglen - trods uafviselige problemer - er det hidtil bedste rygstød i denne kamp. Den tjener et godt og humanistisk formål, og ingen har peget på en bedre, lige så effektiv løsning:

Den giver de unge et pusterum og en mulighed for at få den uddannelse, som er uhyre vigtig, hvis integrationen skal lykkes. Den påvirker magtforholdet i familierne ved at give en håndsrækning til de unge.

Presset fra familien i hjemlandet kan ellers være meget stort. Det er vores pligt at sikre, at familiesammenføringsreglerne ikke misbruges – at unge mennesker i Danmark ikke bliver brugt som levende visum for fjerne slægtninge. Unge, der er vokset op deres hele liv i Danmark og gået gennem det danske skolesystem,

skal have en langt bedre chance for at vælge et voksenliv som vel integrerede i Danmark. Vi skal forebygge evigt varende integrationsproblemer og mindske antallet af ulykkelige mennesker.

Socialdemokratiet mener naturligvis – det er selvindlysende - at den danske udlændingelovgivning til punkt og prikke skal respektere menneskerettigheder og internationale forpligtelser. Men jeg er enig med professor dr.jur. Kirsten Ketcher, der forleden skrev, at det er et spørgsmål, der må afgøres af domstolene. Vi støtter meget gerne, at en prøvesag fremmes. Det er der behov for.

En ny regering vil få et stort ansvar for at udlændingelovgivningen nok er stram, men også retfærdig og rensset for vilkårlighed og retsusikkerhed.

Nogen påstår, at vi har overtaget de borgerliges holdninger til udlændinge og integration. Det er helt forkert. Vi finder det frastødende, når Dansk Folkeparti og Venstre driver politik på fordomme og frygt og helt forsømmer at bekæmpe diskrimination og fremme integration.

Vi ønsker, at alle, der er blevet en del af det danske samfund, skal have et godt tilbud, de ikke kan afslå, om at lære dansk, tilegne sig viden og kompetence, så de kan blive selvforsørgende og medarbejdende borgere, der bidrager til fællesskabet.

Alle er enige om, at arbejde er den bedste vej til integration. Og at børn har bedre fremtidsudsigter, hvis deres forældre har kontakt med arbejdsmarkedet. Regeringen har svigtet både indvandrerne og deres børn, ved ikke at gøre nok ved arbejdsløsheden. Regeringen - og mange andre i det danske samfund - har svigtet i kampen mod de barrierer og fordomme, som møder mennesker med anden kulturbaggrund.

Der er brug for flere jobs og nye måder at få indvandrere i beskæftigelse på. Men hverken gamle eller nye danskere skal straffes, når der vitterligt ikke er arbejde at få.

En ny socialdemokratisk regering vil derfor som sin første handling afskaffe den lave, diskriminerende og integrationsfjendtlige starthjælp for mennesker, der har været under 7 år i Danmark. Der må sikres en anstændig økonomi til de mennesker, som vi endnu ikke har formået at hjælpe ind over hegnet til det danske arbejdsmarked.

Og vi vil tage helt anderledes positivt fat, der hvor ghettoer og parallelsamfund modarbejder integrationen. Vi vil målrettet løfte de skoler og kvarterer, hvor der er mange svagt integrerede indvandrere. De borgerlige har gjort det modsatte de sidste tre år. De har fjernet byudviklingspuljen, udfaset kvartersløfts- og byfornyelsesmidlerne og skåret på meget af den helt nødvendige integrationsindsats. Nu prøver de at bilde os noget andet ind ved at sætte 7 øre af, hver gang de har skåret en krone.

Men en ny og stærkere indsats er vigtig, også for at fjerne årsagerne til de alvorlige problemer med unge, der hærger med vold, tyveri og røveri. Det er godt, men ikke nok, at kriminaliteten generelt er faldende. Vi har nul tolerance overfor kriminaliteten i de belastede kvarterer, og derfor har vi brug for at styrke nærpolitiet. Men vi har også nul tolerance over for kriminalitetens årsager. Derfor kvartersløft og generelt bedre integrationsindsats.

Først og sidst: Der ligger en velfærdsgevinst på langt over 30 mia. kr. og venter på os et sted derude i fremtiden, hvor vi evner at få de nye danskere – både mænd og kvinder – lige så meget i arbejde som de gamle danskere. Der er noget at tage fat på.

Regeringen tænker på næste valg og Dansk Folkeparti. Socialdemokraterne tænker på næste generation af både gamle og nye danskere.

De fleste vil gerne have skattelettelser. Men de vil også gerne have mere velfærd og større tryghed.

Venstre har i tre år søgt at sælge sit såkaldte skattestop som Guds gave til danskerne. Jeg tror ikke salgsarbejdet er lykkedes i forhold til pensionister, uddannelsessøgende og dagpengemodtagere, der ikke har fået en krone. Jeg tror bestemt heller ikke det lykkes i forhold til den enlige mor, der har betalt for skattestoppet ved dyrere tog og bus og dyrere daginstitutioner.

Regeringen har heller ikke fortalt sandheden om, hvordan der betales for skattestoppet.

Sandheden er jo, at man ikke kan få mere og betale med stadig mindre andel af sin løn.

Jeg er sikker på, at lærerne og alle de, der passer de syge, de ældre og småbørnene forventer, at de får fremgang i lønnen lige som alle os andre. Jeg er sikker på, at folkepensionister, handicappede, efterlønnere, syge og arbejdsløse forventer, at deres ydelser fortsat reguleres i takt med lønudviklingen på arbejdsmarkedet.

Men dét bliver der jo år for år mindre og mindre råd til, når regeringen fastfryser en stor blok af boligskatter og afgifter. Derfor: Regeringens skattestop betyder færre mennesker til at levere offentlig service, eller mindre løn til dem. Eller ringere regulering af folkepension. Eller større regninger til vore børn og børnebørn.

Det er den sandhed, socialdemokrater og radikale fortæller med vort fælles løfte om et skatteloft.

Vi lover ikke, at alt, der i dag betales med faste kronebeløb, står stille i fremtiden.

Men vi trækker tæppet væk under den borgerlige skræmmekampagne, der var oprustet med vanvittige påstande om, hvordan vi ville brandskatte danskernes huse og sende dem en haglbyge af nye grønne afgifter.

Vi har fortalt, hvad der højst kan ske. Vi har lovet, at familien Danmark ikke under en ny regering kommer til at betale en større del af lønnen i skatter og afgifter.

Lad mig nævne et enkelt eksempel: Et ægtepar har 7 mio. i årsløn. De kan regne med en lønudvikling fra år til år, der giver mindst 16.000 kr. ekstra. Jeg tror godt, at de kan tåle at høre, at de på et hus til 17 mio. kr. skal betale 480 kr. ekstra i 2006, og at benzinprisen kan stige med 15 øre pr. liter. Når de ved, at bidraget går til at forbedre velfærden og afdrage mere på gælden.

Men der er et andet og endnu vigtigere budskab fra S og R: Vi vil have lavere skat på arbejdsindsats end det VK-regeringen præsterer. Det vil vi, fordi lavere indkomstskat vil være med til at skabe flere, der ønsker at arbejde og skaffe flere i arbejde. Det vil vi, fordi vi ønsker et skattesystem, der hjælper til med at løfte beskæftigelsen. Det vil vi, fordi det er dét, Danmark har brug for.

Men hvordan skal de ekstra lettelser i indkomstskatten betales, når det ikke er ejendomsskatter og grønne afgifter, der skal holde for? Har vi en hel masse, vi holder skjult?

Nej det har vi ikke. S og R har mange fælles ideer, der kan bidrage med et milliardbeløb i løbet af de næste fire år. Der er desværre meget at hente bare på konsekvent at lukke de enorme huller, den forhenværende skatteminister Svend Erik Hovmand har forsømt at lukke eller med lukkede øjne har åbnet. Det er ikke rimeligt at store virksomheder kan spekulere sig til at fradrage de samme penge to gange. Det er ikke rimeligt, at en række erhverv med landbruget i spidsen pr. tradition har særlige skatteprivilegier. Det er tordnende uklogt, at man ikke har udrustet det danske skattevæsen med folk, der har ekspertise til at kræve skat af multinationale selskabers aktivitet i Danmark. Det er for ringe, at plat og snyd flourer – det er en hån mod borgere og virksomheder, der spiller efter reglerne. Det vil Socialdemokraterne lave helt om på!

Lad mig sammenfattende sige: Socialdemokraterne ønsker ikke højere skattetryk. Vi vil gerne have det ned. Men det skal være bæredygtigt for næste generation. Og det kan det kun blive, hvis der føres en politik, der målrettet og effektivt investerer i, at flere danskere får jobs og skaber flere værdier. Det kan det kun blive, hvis vi indretter vores skattesystem, så det spiller med på at skabe flere jobs i Danmark. Og det kan det kun blive, hvis vi ikke slækker på afviklingen af den gamle gæld. Den borgerlige regering har ikke opfyldt én eneste af disse betingelser. Den har udstedt dækningsløse veksler.

Regeringen tænker på næste valg. Vi tænker på næste generation.

Europa og verden

Der er begivenheder så ubegribeligt rædselsfulde og tragiske, at de for altid vil brænde sig særlig dybt ind vores bevidsthed. Gidseldramaet i Beslan i Rusland er en af disse frygtelige begivenheder. Vi kan ikke være samlede til den kongres uden at mindes de dræbte børn og voksne og udtrykke vor uforbeholdne afsky. Ingen sag i verden kan retfærdiggøre den grusomme gidseltagning.

Vi skal konsekvent løfte vores del af opgaven med at bekæmpe den omsiggribende terrorisme og kriminalitet hen over grænserne.

Men vi skal også via vores indsats i bl.a. FN og EU være med til at insistere på forhandlede løsninger på dé blodige konflikter, hvor begge parter i dag hæmningsløst krænker alle elementære menneskerettigheder.

Socialdemokraterne ønsker, at Danmark bidrager af al kraft til et mere forpligtende europæisk samarbejde, der har stærkere profil på at udvikle konkurrencekraft, beskæftigelse og velfærd, forbedre miljøet og bekæmpe fattigdom og underudvikling i andre verdensdele.

Den ny forfatningstraktat giver bedre rammer for EU-samarbejdet. Derfor støtter vi den: Derfor vil vi gerne af med de danske forbehold, der afskærer os fra medbestemmelse på store og voksende samarbejdsområder i EU. Derfor er det så vigtigt, at vi kan hjælpe hinanden med at få tilslutning til, at Danmark for fuld kraft deltager i det nye europæiske samarbejde.

Vi ønsker, at Danmark skal bidrage til udviklingen af en fælles udenrigspolitik i EU, så

Europa kan levere et mere enigt – og dermed stærkere - modspil i samarbejdet med USA.

Vi håber, at der i USA - verdens eneste supermagt - kan komme en regering, der vil forpligte sig i et internationalt samarbejde, hvor rettens magt og ikke magtens ret gælder, og hvor der bliver større respekt og autoritet til FN.

Læren af krigen i Irak er, at verden ikke bliver mere sikker, når en supermagt uden opbakning fra verdenssamfundet søger militære løsninger på et alvorligt problem. Begrundelserne for krigen – truslen fra masseødelæggelsesvåben – har vist sig falske. Det er også klart demonstreret, at der ikke var nogen holdbar plan for at vinde freden. Alt det var, hvad vi fra starten frygtede og kritiserede.

Derfor – og fordi vi bidrog til at splitte og ikke samle EU – var det en forkert beslutning, at Danmark godkendte og deltog i krigen. Der er ingen varig løsning ved en fremmed militær tilstedeværelse. Danmark må af al kraft støtte, at der - også i realiteten - etableres et repræsentativt styre i Irak, der får mulighed for selv at overtage ansvaret og genskabe indre fred.

Kære partifæller

Lad mig sammenfatte:

Regeringen bygger dansk udenrigspolitik på ukritisk opbakning til George Bush og dansk indenrigspolitik på tæt omklamring af Pia Kjærsgaard. Vi vil satse på forpligtende europæisk og internationalt samarbejde udadtil og brede løsninger på hjemmebanen.

Regeringen tænker på næste valg ved at uddele ufinansierede skattelettelser. Vi tænker på næste generation. Derfor vil vi investere i fremtiden.

Regeringens politik fører til større arbejdsløshed. Vi vil satse på at udvikle flere, nye og bedre jobs, når gamle forsvinder.

Regeringens politik klemmer folkeskolen. Vi vil allerede næste år investere 600 millioner ekstra i en bedre folkeskole, hvor både stærke og svage elever får bedre muligheder for at udfolde sig.

Regeringens politik betyder nedskæringer på uddannelserne. Vi vil allerede næste år investere 2 mia. kr. mere i anden uddannelse og forskning. Vi vil fastholde den øgede indsats på uddannelse og trappe den op på forskning.

Regeringens politik fører til mere bureaukrati i ældreplejen. Vi vil flytte fokus tilbage til de ældres reelle behov og sikre bedre tid til de svageste ældre.

Regeringens politik fører til skævvridning af det danske sundhedsvæsen. Vi vil investere i et moderne sundhedsvæsen, og sikre også de svageste patienter bedre behandling.

Regeringens politik betyder store nedskæringer på natur og miljø. Vi vil opruste miljøindsatsen til glæde for os selv, vore børn og børnebørn.

Regeringens politik forringer børnefamiliernes økonomi. Vi vil lette den og give familierne bedre valgmuligheder ved at indføre en maks. takst på 1.000 kr. om måneden for børnepasning.

Det er forskellen på dem og os. Det er hvad næste valg handler om:

Vi skal vælge hinanden. Vi skal vælge at være sammen om fremtiden. Det er ikke noget svært valg.

Tags

Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sammen-om-fremtiden-kongrastale-2004>